

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Fiducia In Deum Plurimas Et Utilissimas pro
vitâ spirituali instructiones Conticens, Præcipue Ad
Obtinendam magnam animæ quietem, & afflictiones
quascunque ingenti cum solatio & fructu ...**

Dusault, Nicolas

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput 7. Sextum motivum ductum ab experientiâ præteritorum ut benè
speremus de futuris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50333)

CAPUT VII.

Sextum Motivum ductum ab experientia
præteritorum, ut benè speremus
de futuris.

§. I.

*Motivum quod habuit S. Polycarpus non offen-
dendi Deum: quodque nos habere
debemus sperandi in eo.*

S Polycarpus gloriosus Christi Martyr
cum urgeretur a tyranno ut JESU
Christo malediceret, pio invictoque a-
nimo respondit: Octoginta annis jam illi ser-
vio, & nihil me læsit unquam, quomodo
possum maledicere regi meo qui vitam mihi
donavit. Rectè subjungere potuisset, non so-
lum deesse sibi linguam ad maledicendum,
& cor, vel ad concipiendam tam barbaram
Sacilegamque vocem; Verùm etiam omnia
membra corporis sui omnesque animæ fa-
cultates esse totidem linguas & totidem cor-
da quibus illum laudaret, sine intermissione
grato animo recclens beneficia sibi collata;
& conferenda in posterum certâ cum fiducia
sperans. Qui duo affectus sunt à se invicem
inseparabiles; Cur enim non speret bona ab
eo, a quo maxima quæque acceperat: quem
erat

erat expertus tam beneficum in prospiciendo suis necessitatibus: tam promptum in succurrendo: tam suavem & efficacem in consolando se in adversitatibus? Si quis princeps sibi foedere junctos, suæque fidei & tutæ commissos potenter tueatur & protegat, dignus sanè est, cujus amicitiam omnes populi exoptent & ambient; & Deus qui neminem unquam fefellit, aut ope suâ destituit, qui cuncta perfectâ cum fiducia imploravit, sed e contra omnipotenti divinæ protectionis suæ virtute sperantes in se reddidit formidabiles hostibus suis atque insuperabiles. Hic inquam non mereatur, cui creaturæ omnes serviant & sacramentum dicant? Nunquid in eum velut in aram refugii atque asylum intemus semper oculis merito deberemus respicere? Eam in prosperis atque adversis ut supremum protectorem nostrum, ut consolatorem optimum assiduis precibus invocare?

§. II.

Deus nunc aequè bonus, aequè liberalis est, ut unquam fuit.

Iam verò non sumus tam amentes ut persuadeamus nobis alium nunc mundo rectorem præsidere; quasi Deus Opt. Maximus qui ante & post diluvium mundi gubernaculo

la tenuit, hominum peccatis offensus depo-
suerit suarum providentiam creaturarum.
Na nre ipsa apud Salvianum quorundam im-
piorum hujusmodi leguntur voces: Majores
nostri viderunt olim mirabilia multa & ma-
gna quorum nullum modo superest vestigiū.
Non pluit jam manna in agros nostros, non
coturnices turmatim deferuntur in manus,
nec aquæ profluunt de petra in deserto. O
stupiditatem ô diffidentiam hominum into-
lerabilem! Verum quidem est subjungit mox
idem Salvianus, non videmus jam manna de
coelo toris instar lapsum operire terram, sed
tamen metitur frumentum quot annis in a-
bundantia, & replentur horrea, & colliguntur
fructus omnis generis etiam ad delicias; non
capiuntur coturnices nisi certo anni tempo-
re, sed tamen toto anno tellus, aer, & aqua
usque ad nauseam suppeditant omnis gene-
ris feras, aves, & pisces pauperibus ad necessi-
tatem, divitibus ad delicias. Nobis quidem
non fluit aqua de rupe sicut illis; sed tamen
præter tot fontes & fluvios qui irrigant pra-
ta nostra & campos absque ullo nostro labo-
re, cellæ nobis præbent vinum meracissimū
cujusmodi ne guttam quidem illi gustarunt
in deserto. Et sanè dubitare nullo modo pos-
sum, addit idem vir sanctus, si nobis hoc tem-
pore

pore daretur optio eligendi vel illorum
nostram vivendi rationem, quin nostram el-
geremus præ illorum victus conditione. Sed
sunt huiusmodi voluntates nostræ perverse
quibus nitimur in vetitum semper cupimus
que negata, & imminuimus bona à Deo nobis
donata ut laxemus obligationem qua illi
sumus obstricti. Hæc nostra ingrata natura
est, & invidia quæ persuadet nobis conditio-
nem nostram, tametsi reipsa melior sit, dete-
riorem esse fortunâ aliorum.

§. III.

Singularis in Deo fiducia Davidi.

Huiusmodi ingrati animi cogitationes
nunquam admiserunt viri sancti. Scilicet
lud quotidie corde & ore versabant quod sa-
pe in psalmis suis repetit sanctissimus Rex
David: *Quoniam tu es Domine, spes mea.* Nec
brevius quidquam dicere potuit, nec quod
majori sibi esset consolationi, ideoque hoc
erat familiare cogitationum eius obiectum.
hæc materia gaudiorum, hoc dictorum factu-
rumque argumentum: *Diligam te Domine
fortitudo mea* 1. psal. 17. & alibi: *Domine
mamentum meum & refugium meum, & li-
berator meus, Deus meus, & sperabo in
protektor meus & cornu salutis mea.* Huiusmodi

di verbis pio affectu plenissimis Vir sanctus suam erga Deum fiduciam testabatur. Et videtur non satis se posse hac in re explicare, nec invenire verba congrua, quibus sensa sua dignè exprimat. Idem diverso loquendi modo sæpissimè repetit, quia nihil sibi videbatur dicere quod animo suo satisfaceret, quamvis omnia sint plena amore & fiducia plusquam filiali. Alibi iterum loquitur in hæc verba: *Esto mihi in Deum protectorem & in locum refugii, ut salvum me facias, quoniam fortitudo mea & refugium meum es tu.* psal. 30. Denique concludit unum ex psalmis suis quatuor quidem verbis, sed quæ alia omnia, ut S. ait Augustinus, verba complectantur: *Deus meus, misericordia mea.* Quid sibi volunt hæc verba, quærit S. Doctor, Deus meus, misericordia mea? Nunquid significare vult his vates, quod Deus sit refugium suum & præsidium, fortitudo sua, salus, pax, quies, voluptas & gloria sua? Omnino, hæc omnia, subdit, simul hisce significat & aliquid amplius.

§. IV.

Hac fiducia Davidus fundata erat in beneficiis à Deo acceptis.

Sed unde existimas promanasse tantam in sanctissimo hoc Rege fiduciam, quæ ipsam

in tot tantisque hostium insidiis, amulorum
calumniis & persecutionibus invidorum
reddebat securum, faciebatque intrepidum
in maximis cæli tempestatibus & terræ
multibus? Non aliunde profecto quam
certa cognitione vel experientia potius quo-
tidiana divinæ erga se providentiæ tantam
perciebat securitatem. *Quoniam tu per-
sisti omnes adversantes mihi sine causa: deus
peccatorum contrivisti.* Super quem locum,
ait Augustinus latrare possunt, mordere non
possunt: invadant, non lædent: impellant, non
deiciunt: vires suas contra me exserant, sed
non nocebunt: seipsos consumunt, non me.
Hac spe nixus dixit alibi: *Dominus qui eripuit
me de manu leonis & de manu ursi, ipse liberavit
me de manu Philistæi huius.* *Eccl. 1. Reg. 17.*
Revocabat nimirum in memoriam multi-
plicia beneficia sibi à Deo præstita ab ado-
lescentiâ sua, & inde usque repetens confere-
bat inter se singula, ut confirmaret se spe pe-
ria obtinendi in posterum. Considerabat di-
vinæ dispositionis ordinem circa justos om-
nes à mundi nascentis initio tot seculorum
decursu paterna cura, amore & suavitate ad-
mirabilem & efficacem ad perducendos illos
ad æternam beatitudinem. Hinc sumebat fi-
duciam similia sibi ab eadem munificentia spe-

sperandi. Quæ cogitatio incredibili eum affi-
 ciebat consolatione; ut testatur ipse his ver-
 bis: *memor fui iudiciorum tuorum à seculo Do-*
mine, & consolatus sum. psal. 118. & 77. Nara-
rantes laudes Domini & virtutes ejus: & mi-
rabilia ejus qua fecit. Quo fine, Propheta
Sancte? Ut ponant in Deo spem suam. Tota
 iste psalmus 77. unde hæc decerpta sunt, eo
 tendit ut doceat hominem in divino Numine
 ponere spes suas, ejusque opem in omni oc-
 casione implorare. Sed fortasse gratius erit
 cognoscere magnanimitatem piissimi Regis
 ex ipso potius exercitio quàm discursu ejus
 conceptæ in Deum fiduciæ; illud enim ut
 longè superat ejus ipsius verba, ita præclaro
 exemplo suo admirationem sui omnibus
 concitat, idcirco placuit illo concludere hunc
 secundum librum ut hætenus allata motiva
 ab ejus eximiis atque heroicis actionibus ob-
 signata confirmantur. Proponam illum in iis
 circumstantiis, in quibus nullæ præter divi-
 nam opem, creatæ vires præsidio illi esse po-
 tuerunt!

§. V.

David persecutionem patiens ab Absalone con-
servat animi tranquillitatem.

¶ Am alibi de hoc dicere cæpimus. David
 enim audito venire contra se instructo, ex-
 cr-

exercitu rebellem filium Absalonem vitæ suæ
 insidiantem & regno, quamprimum cum
 paucis suorum se in viam dedit ut effugeret
 parricidæ manus, remissis in Hierusalem
 sacerdotibus cum arca Dei, demonstrat illi
 vultu & verbis ejusmodi tranquillitatem ani-
 mi, ac si vidisset cuncta in familiâ regni
 sententia succedere. Consideremus nunc qui-
 lem se exhibuerit in exordio hujus perfec-
 tionis cum recepit insperatum nuntium to-
 tius regni seditionis & subditorum suorum
 contra se conspirationis. Narratur libro 2
 Regum c. 15. venisse nuntium ad David cum
 festinatione eique nuntiasset paucis quidem
 verbis, sed quæ sanè alteri fuissent totidem
 sicæ transfigentes cor, aut fulmina quibus in
 ipso vestigio oppressus fuisset: *Toto corde un-*
versus Israël sequitur Absalom. Quali dice-
 ret: actum est, perimus, ô Rex, spes nulla salu-
 tis superest, perimus. Rebello Absalonis re-
 traxit torrentis instar universum populum, om-
 nes communi consensu illi adhaerent, con-
 spirantes in necem nostram: quot subditi, quot
 hostes tui. Tam ferali personante classico
 quid fecisset alius princeps, non sic solius
 David, confugere ad Deum sub umbra ala-
 rum ejus protegendus? Videbat eodem tem-
 pore se desertum ab amicis, ab inimicis cir-
 cum-

cumdatum, humano præsidio destitutum, dejectum de throno suo, proscriptum regno ab ambizioso filio suo. Videbat se tamquam hostem Reipub. cuius ipse rector legitimus erat, declarari, & indignum regio sceptro quod sibi communi consensu Dei & hominum erat delatum: & ut ait Salvianus, dejectus erat usque in servorum suorum, quod grave est, contumeliam, vel quod gravius, misericordiam, ut vel Siba eum pacere, vel maledicere Semei non timeret. Quid faceret, quod se verteret, aut quid amplius timeret, nesciebat. Videbat sibi undique pericula, civibus cædes, patriæ vastitatem imminere. An non fortissimus quisque eorum quos Oratores Ethnici tantis in cælum laudibus efferrunt, hinc sumpsisset occasionem præ pudore & ira aut furore ac desperatione mortem sibi consciscendi? Quid hic putas fecisse invictissimum hunc regem, cum videret se tot tantisque malis circumdatum, ad eas fortunam regiam redactam angustias ut humana ope restitui jam amplius non posset? Nunquid violentas sibi ipse manus intulit, ut Saül? aut vocavit armigerum suum ut ab illo interficeretur, ut Abimelech? aut laqueo suspensus fauces sibi præfocavit, ut Achitophel? aut in ardentem se rogam conjecit cum Sardanapalo?

lo? aut gladio se transfodit ut fecere innume-
 rati cum in similes incidissent fortunæ cal-
 Verum generosiore se afflatum spiritu re-
 giosissimus hic princeps ostendit præfuri-
 istis. Crederesne nulla illum aut odii aut
 indignationis passione contra rebelles
 commotum fuisse? Immo quod amplius est
 quodque vix persuadere nobis possemus nisi
 divina haberemus autoritate testatum, cre-
 deresne nullam ipsum sibi de consuetu som-
 no horam detraxisse? ait enim psal. 3. quem
 ipso tempore composuit quo fugit perseque-
 tem Absalonem: *Ego dormivi & soporatus
 sum, & exsurrexi, quia Dominus suscepit me.*
 Alia versio habet: *Ego cubabo & dormiam,
 meque ipsum excitabo; quia Dominus suble-
 vat me.* Quasi diceret: tamen si hostes undique
 circumfusi mihi struerent insidias, & per-
 perciperem armorum strepitum, equorum
 hinnitum: licet cognoscerem amicorum
 festa consilia, fidorum aliàs ministrorum per-
 fidiam, omnes regni mei vires in me conco-
 tatas, & jam deserto atque inermi mihi infer-
 re manus seditiosa turba moliretur; nihil-
 minus tamen non desii liberè & secure dor-
 mire, quantum naturæ sat erat, & quieti
 dare ut solebam alias, donec me ipsum exci-
 tarem cum placebat, significare volens,

L. 4. 111

suorum multitudine hostium, nec strepitu armorum nec tubarum clangore, nec tumultu militum aut equorum se a somno excitatum deseruisse lectum, sed sponte captatam ad reparandas vires necessariam quietem abruptisse, postquam satis ei datum fuisse iudicasset, hoc est: meque ipsum excitabo.

§. VI.

Causa tanta tranquillitatis.

NE quis autem miraretur tantam animi tranquillitatem in tam subitis seditiosisque motibus ac periculis, continuo causam subdit: *Quia Dominus suscepit me.* Perinde ac si diceret: sine causa me affligerem & consueto me somno privarem, divino circumvallatus praesidio custodiaque munitus omnipotentis contra omnes adversarios meos. Nam verè Deus ipse erat *protector meus* & *consulor meus* & *susceptor meus*, qui misit legionem Angelorum suorum ad custodiam corporis mei; & quis aliquando hominum daemonumve exercitus locum tam munitum occupavit? Hue spectat illud quod idem divinus Vates canit: *Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion non commovebitur in aeternum.* psal. 124. immò securiores multò sunt, nam *montes duntaxat in circuitu ejus, at Dominus*

L

MA

in circuitu confidentium in ipso. Abscondit
 eos dicit alibi in abscondito faciei tuae a contem-
 platione hominum : proteges eos in tabernaculo
 tuo Psal. 30. Et rursus : Immitet Angelus Domini
 in circuitu timentium eum, & eripiet eos
 psal. 33. id est Angelus circa timentes Deum
 diffundet se tanquam custodiam militarem
 aut exercitum Non ergo sine causa secura
 dormiebat David Deo ipso & Angelis pro
 salute ejus vigilantibus. Videtur alludere
 id, quod olim Deus dixerat ad populum
 Dormietis & non erit qui exterreat vos. See
 sequenti libro erit amplior dicendi locus
 hac admirabili securitate & tranquillitate
 mentis velut uno ex præcipuis fiducia
 Deum effectibus Nunc verò quod maxime
 ad rem præsentem facit, est, quod David spe
 suas de futuris fundavit in experientia præ-
 ritorum, magnanimitatem testatus & inco-
 cussam in Deo fiduciam, quoniam cum es-
 pertus erat ter optimum ter maximum pro-
 tectorem suum & benefactorem in omnibus
 necessitatibus suis. Nam his verbis, quæ
 do explicui: Ego dormivi & soporatus sum
 exsurrexi; continuo subjungit ista quæ
 jam adduximus: Quoniam tu percussisti omnes
 adversantes mihi sine causa; dentes peccatorum
 contrivisti. Hoc ipsum motivum obvertit

nobis semper ante oculos debet, ut illo incitati magnam ponamus in Dei bonitate fiduciam, qui nobis hucusque tot tantaque præstitit beneficia, qui nunquam defecit invocantibus se in veritate. Hoc ipsum est motivum quod ipse tantopere nobis commendavit ut illo uteremur, & graviter exprobravit iis qui illud neglexerunt. *Quo usque non credent mihi in omnibus signis qua feci coram eis?* Num. 14. Loquitur Deus de populo Israëlítico cui exprobrat incredulitatem & diffidentiam, postquam enim in ejus conspectu, in ejusque gratiam fecisset prodigia magna in cælo & in terra, siccaisset mare & fluvios, replevisset ubertate loca deserta & inaquosa, subjugasset nationes gentium potentissimarum, aliaque fecisset *Magnalia in Ægypto, mirabilia in terra Cham, terribilia in mari rubro* psal. 105. Tot tantisque ingrato populo à Deo præstitis, Propheta teste, *non crediderunt verbo ejus*, nec speraverunt in Deo adjutore suo. Et initio Deuteronomij Moyses enumeratis prodigijs in cælo terraque à Deo patratjs, cum Israëlitas educeret ex Ægypto, & recensitis beneficijs quibus in itinere longo atque difficili erant divinitus cumulati, exprobrat illis diffidentiam eorum his verbis: *Nec sic quidem credidistis Domino Deo vestro. &c.*

Deut. 1.

L. 2

§. VII.

Conclusio Libri secundi.

Satis est Deus Optime Maxime, satis superque & rationum ac motivorum efficium ad persuadendum nobis ut abhinc creaturis corda nostra integrè atque perfecte reponamus in divinâ providentiâ tuâ: hanc solam in posterum levabimus oculos nostros, hanc spectabimus semper; ab ea subsidiumque expectabimus. Sicut oculi servorum in manibus Dominorum suorum ab his auxilium & protectionem obrineant: ita oculus nostri ad te Domine Deus nostras spes nostras vota arque desideria nostras cogitationes omnes dirigemus ad te ut non confundamur. Tu indidisti nobis inclinationem tam insitam atque innatam omnibus etiam sceleratissimi quique eam dissimulare non possint. Tu invitasti nos fidelitate promissionum tuarum ad sperandam omnium generis bonorum copiam. Tu statuisti variâ punitionis exempla in eos, qui spem suam posuerunt in Creaturis, ut doceres nos ab eis malo meliora sapere. Tu denique firmissimâ rationibus convicisti nos, quibus amplius reluctari non valemus. Vale ergo humana providentiâ, vale sapientiâ carnis & sanguinis. Vale

L. 3

lete doli & artes, valete dignitates & honores mundi, fama nominis, vires corporis, divitiæ, amicitia & foedera hominum valete. Debilia estis & infida fortunæ membra, bonorum imagines, felicitatis umbræ, humanæ spei ludibria; fidere vobis amplius non placet, uti vobis quando necessitas coget, utemur ut peregrinis bonis, ut fluxis & perituris. Omnis in posterum spes atque fiducia nostra defixa erit in Deo Optimo Maximo cœli terræque Domino, rege seculorum immortalis, invisibili, cui soli honor & gloria in secula seculorum. Amen.

LIBER TERTIUS

DE

Effectibus Fiduciæ in Deum.

Proœmium.

§. I.

Qui fidunt Deo, rectè comparantur Soli.

QUANTA est differentia solis inter lumen & fumigantis lucernæ, tanta est inter eum qui fiduciam suam ponit in divina providentia, & eum qui humanæ fidei prudentiæ. Unde Vir sanctus comparatur soli

L 3

soli